

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیهما صلوات

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

تاریخچه وهابیت وزمینه های رشد وهابیتگری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تاریخچه وهابیت و زمینه‌های رشد وهابیت‌گری

نویسنده:

م.ن

ناشر چاپی:

مجله حوزه

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵ فهرست
۶ تاریخچه وهابیت و زمینه‌های رشد وهابگیری
۶ مشخصات کتاب
۶ مقدمه
۶ زمینه‌های رشد وهابگیری
۸ پاورقی
۸ درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

تاریخچه وهابیت و زمینه‌های رشد وهابیت

مشخصات کتاب

نویسنده: میم نون

نشریه: فلسفه، کلام و عرفان « درسهایی از مکتب اسلام » اسفند ۱۳۶۹، سال ۳۰ - شماره ۱۱

مقدمه

معمولاً هنگام ذکر تواریخ بیشتر به سراغ ذکر حوادث و رویدادهای تاریخی می‌روند و آنها را به صورت اموری از هم گسسته و غیر مرتبط به گذشته و آینده مطرح می‌کنند در حالی که واقع مطلب غیر از آن است و این یک صورت مسخ شده از آن واقعیت عینی است. واقعیت آن است که تاریخ یک مجموعه واحد به هم پیوسته است که از آغاز حیات بشر تا پایان آن را دربر می‌گیرد و حوادث به صورت حلقه‌های زنجیر دست در گردن یکدیگر دارند. یا به تعبیر دیگر رابطه این حوادث رابطه تنگاتنگ علت و معلولی است و به این ترتیب حوادث گذشته ریشه‌هایی است برای حوادث امروز و حوادث امروز نتایجی است نسبت به حوادث گذشته، البته قائل به جبر تاریخ نیستیم و اراده انسان را حاکم می‌دانیم سخن از زمینه‌هاست. اولین و مهمترین نتیجه‌ای که برای شناخت جایگاه واقعی هر حادثه ریشه‌های آن را در گذشته و ثمرات آن را در آینده مورد بررسی قرار دهیم و در غیر این صورت مسائل تاریخی به صورت یک معما و در یک جایگاه غیر واقعی دیده می‌شود. با در نظر گرفتن این مقدمه کوتاه و لازم به سراغ شرح تاریخچه وهابیت می‌رویم و نخست از زمینه‌ها شروع می‌کنیم: [صفحه ۲۰]

زمینه‌های رشد وهابیت

وهابیت عمدتاً از دو اصل مایه گرفته: ۱ - آمیختن تعلیمات اسلامی با انبوهی از خرافات ۲ - جمود و ظاهر بینی و تعصب خشک. در قسمت اول در هر نقطه‌ای مسائل خرافی در میان عوام به طور گسترده رائج می‌گردد می‌بینیم بلافاصله رگه‌های وهابیت در مغزهای گروهی نمایان می‌شود. مثلاً در محیط‌هایی که مردم خرافی دست توسل به دامن همه چیز می‌زنند گاه از سقاخانه حاجت می‌طلبند گاه پای دیگ سمنو شمع روشن کرده و حل مشکل می‌خواهند گاه پنجره ضریح امامزاده را آن قدر کهنه‌های رنگارنگ می‌بندند که انسان از مشاهده آن ناراحت می‌شود گاه دست به دامن گروهی فالگیر و طالع بین و رمال می‌شوند و از آنها حل مشکل می‌خواهند گاه به سراغ اعتقاد تاثیر ستارگان در سرنوشت انسانها می‌روند و رابطه‌ای میان اوضاع کواکب و حرکات و تغییرات آنها با زندگی مردم دنیا عموماً یا افرادی خصوصاً قائل می‌شوند، جنگ و صلح و قحطی و فراوانی و بیماری و تندرستی، خشکسالی و پرآبی و حتی اشاعه اکاذیب و نشر اراجیف را مربوط به اوضاع و احوال کواکب می‌شمرند. این گونه آداب و رسوم اگر به صورت لجام گسیخته در جامعه باقی بماند به زودی تشکیل مذاهب جدیدی می‌دهد و یا چشمه زلال یک مذهب آسمانی را کاملاً تیره و تار می‌سازد. اینجاست که گروهی شدیداً بر ضد این خرافات تحریک می‌شوند و به مبارزه با آن برمی‌خیزند و چنان بی‌رحمانه به آن حمله می‌کنند که نه تنها خرافات، بلکه یک سلسله از واقعیت‌های غیر خرافی را نیز مورد هجوم خود قرار می‌دهند. هر گونه توسل را شرک می‌شمرند. هر گونه توجه به غیر خدا (حتی توجه به پیشوایان بزرگ به عنوان شفیعی بر درگاه خدا، نه به عنوان یک موجود مستقل و قائم با لذات را) مخالف توحید قلمداد می‌کنند. برچسب شرک و کفر را به همه کسانی که معتقد به این امور هستند. به آسانی می‌چسبانند همه کس غیر از خودشان را کافر می‌شمرند. نویسنده معروف مصری احمد امین ضمن

تحقیقات خود درباره‌ی وهابیان چنین آورده است. بسیاری از آنها جز سرزمین خود سرزمینهای اسلامی دیگر را کشور اسلامی نمی‌دانستند چرا که (به عقیده آنها) بدعت‌هایی در آنها شیوع دارد و به همین دلیل معتقد بودند که باید با این کشورها [صفحه ۲۱] (همچون بلاد کفر) جهاد کرد [۱]. در تاریخ وهابیت می‌خوانیم که از جمله مسائلی که آنها شدیداً با آن به مخالفت برخاستند مساله محمل بندی بود. محمل بندی چیزی بود که به صورت هودج به شکل مربع از تخت چوبهائی ساخته می‌شد و دارای سقفی بود که از چهار طرف به سوی وسط محمل بالا میرفت تا به ستونی که به یک شکل هلالی منتهی می‌شد، برسد و معمولاً آن را با پارچه‌هایی از حریر یا پارچه‌های گرانبه‌تر نیزین می‌کردند و هنگام سفر به مکه آن را به پشت شتری می‌بستند. سیوطی در «کنز المدفون» گفته است نخستین کسی که بردن محمل را در راه مکه مشرفه پدید آورد، حجاج بن یوسف شقفی بود. صاحب «دررالفوائد» می‌گوید چهار محمل از عراق و مصر و شام و یمن به حجاز می‌بردند و در سالهای دیگر گاه محمل‌هایی از نواحی دیگر به مکه می‌آوردند و از میان این محملها محمل عراقی در زمان خلفای عباسی مجلل‌تر بود. از همان زمان (قرن هفتم) تشریفات مربوط به حمل محمل در قاهره هر سال معمول بوده و آن طور که از سخن ابن بطوطه فهمیده می‌شود به هنگام حرکت موبک محمل شتربانان آهنگ (حدی) می‌خواندند که باعث تهییج مردم برای سفر حج می‌شد. در مرآه الحرمین آمده است که سلطان ابوسعید پسر سلطان محمد خدابنده محمل عراقی را با حریر پوشانید و آن را با طلا و در و یاقوت و انواع جواهرات آراست و پوششی از «خز» برای آن تهیه دید که هر وقت محمل را به زمین می‌گذاشتند پوشش مزبور را روی آن می‌کشیدند. کم‌کم محمل‌هایی از ایران با تشریفات زیادی به همراه امیرالحاج با جمعی کثیر سواره و پیاده روانه مکه معظمه نمودند. همراه محملها معمولاً گروهی بسیار سواره و پیاده و گاه حتی چند عراده توپ با آن حمل می‌شد و یک دسته موزیکچی همراه محمل در حرکت بود. مهم اینجا است که گروهی از مردم برای تیمن و تبرک محمل را لمس می‌کردند و آن را می‌بوسیدند و احترامات فوق العاده‌ای قائل بودند و حتی شرفای مکه به طور رسمی با شکوه فراوان از آن دیدن می‌کردند [۲]. [صفحه ۲۲] سرچشمه مساله محمل هر چه بوده است در خرافاتی بودن آن تأثیری ندارد و بخصوص که هر ساله دامنه آن وسیع‌تر می‌شد و کم‌کم تبدیل به بتی می‌گشت و مردم به جای توجه به مقدسات اسلامی مجذوب آن می‌شدند و چنان که در تاریخ وهابیت آمده است یکی از کارهای آنها جلوگیری شدید و مبارزه با آوردن محمل در سرزمین حجاز و مکه بود و این امر به صورت فتوایی از ناحیه آنها صادر شد. مساله احترام به درختان چنان که گفتیم در سرزمین حجاز (مانند بسیاری از مناطق دیگر که به درختان قدیمی و کهنه احترام خاصی می‌گذاشتند و از آن حاجت می‌طلبند) نیز رائج بود و از جمله مسائلی بود که نظر محمد بن عبدالوهاب را به خود جلب کرد و به هنگامی که قدرت پیدا کرد دستور قطع آنها را صادر نمود. هدف این است که بدانیم خرافات و تندروریهای وهابیان بدون زمینه نیست، هنگامی که خرافات اوج گیرد چنین عکس‌العملی در برابر آن بعید به نظر نمی‌رسد بنابراین اولین گام برای محو افکار وهابیت مبارزه حدی و پیگیری با خرافات و بدعتها و مسائل غیر اسلامی است. این نکته نیز قابل توجه است که گاهی مساله تسامح در ادله سنن و آسان گرفتن طرق اثبات اعمال مستحب بهانه‌ای می‌شود برای نشر این گونه افکار یعنی حدیث ضعیفی را برای یک عمل خرافی پیدا می‌کند و از طریق آن شکل فقهی به آن می‌پوشانند. ولی همانگونه که در جای خود گفته شده اولاً تسامح در ادله سنن ثابت نیست و ثانیاً بر فرض ثبوت هر گز نمی‌تواند در برابر آنچه شکل بدعت به خود بگیرد و یا رانحه شرک داشته باشد مقاومت کند چرا که هر گز مستحب یا حرام تعارض نخواهد کرد. به هر حال باید از دادن دستاویز به وهابیان و وهابی زده‌ها پرهیز کرد که همیشه کارهای خلاف و افراطها، عکس‌العملهای از خلفای دیگر در جانب تفریط دارد، و این یک کلی است که بر مسائل اجتماعی حاکم است این همان عکس‌العملی که امروز در کشورهای کمونیستی شاهد آن هستیم و نظام تمام آنها را به هم ریخته است، روزی بر اساس یک سلسله تحلیلهای خام و خیالی آنقدر در دولت سالاری و اقتصاد متمرکز دولتی افراط کردند که آب خوردن بدون اجازه دولت مشکل بود، و بعد از واکنشهای منفی آن اکنون چنان از وضع سابق متنفر شده‌اند که همه چیز را

می‌خواهند از دست دولت بگیرند. در تاریخ اسلامی هنگامی که توجه به دنیا پرستی و زرق و برق و ثروت و تجملات زیاد شده ناگهان در برابر آن توجه به زهد خشک افراطی و فرار از زندگی اجتماعی و توجه به عزلت و گوشه‌گیری از هر گونه فعالیت اجتماعی ظاهر گشته است. افکار و هابیگری نیز از این قانون مستثنی نیست.

پاورقی

[۱] کتاب زعما الاصلاح فی العصر الحدیث ص ۲۱ - ۲۰.

[۲] نقل از کتاب وهابیان با تلخیص از صفحات ۴۵۹ - تا ۴۶۳.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می‌کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می‌دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز:

الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه

ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...

د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۰۲۴۰۵۲۴)

ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...

ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی:

www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور

کاربران (۰۳۱۱)۲۳۳۳۰۴۵

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبا: IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱

۵۳-۰۶۰۹ به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام: - هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنت غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می رسانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، اما تو دریچه ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را ببدان، نگاه می دارد و با حجت های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می سازد و او را می شکنند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رها کردن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد.»

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گام‌ها

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

